

profesorjev ni bilo. Zato pa smo toliko srčnejše pozdravljali Hrvate, ki jih je prva pot v Ljubljano dovela v krog ljudskošolskega učiteljstva. Izgovorjenih je bilo več navdušenih napitnic. Presrčne ovacije smo priredili zlasti g. prof. dr. Ilešiču, ki deluje z neumorno vztrajnostjo in z idealnim navdušenjem za kulturno edinstvo Jugoslovancev.

Tako smo koristno delo vsega dneva zaključili s prijetnim razvedrilom.

Čudna logika.

△ Sicer zatrjujejo v vseh političkih niansah, da je svetovni katolicizem vsem narodom enako pravičen. Morda verujejo v ta nauk oni kratkovidneži, katerih politički pregled ne seže dlje, kakor daleč jim sega njihov nos.

Vzemimo torej dejstvo, da je to dokazana istina, le pojmimo ne moremo, zakaj se tega dejstva ne zaveda v resnici ves politikujoči katolicizem, kadar nastopa v javnosti, in da si ne uravnava svetovni katolicizem, ki ima vendar eden in isti smoter v vsem svojem delovanju, po principu enakopravnosti svoje javno delovanje.

Vrlo zanimiva je bila ravno debata v nemškem državnem zboru povodom znane interpelacije poljskih poslancev o šolskem štrajku na Poznanjskem.

Glavni govornik katoliškega centra, Glowatski, je vsestransko dokazoval o svojem govoru, da klerus zahteva odločno, da se mora poučevati verouk v poljskih šolah v poljščini. So-li bile te besede govorjene iz prepričanja ali le zaradi lepšega, prepuščamo sodbi javnosti.

A oglejmo si dalje glavno torišče avstrijskega katolicizma — metropolo Dunaj. Tu gospoduje uzor katolika, znani dr. Lueger, mož, ki slovi daleč po svetu kot najpopolnejši, najpravičnejši mož. Ta dežela je dobila pred kratkim za deželnega maršala tudi moža, ki slovi takisto kot mož-uzornik.

A ravno ta dežela je sprejela v svoji zbornici znani leks Kolisko, ki pa zaradi čudovite modrosti in čudovite pravičnosti avstrijske vlade še ni dobil najvišjega potrdila.

Oglejmo si tedaj Luegerjevo pravičnost, ki jo občutijo ravno dunajski Čehi. Tu navajamo le nekaj suhih uradnih števil.

„Statistik der allgemeinen Volksschulen und Bürgerschulen“ v Avstriji izkazuje v l. 1900 na Dunaju 43 dečkov in 80 deklic, ki znajo le češki, poleg tega pa biva tu še 6663 dečkov in 8951 deklic, ki govorijo češki in „nemški“ jezik; skupno je torej 15.614 otrok, ki jim ne nudi pravicoljubni katoličan dr. Lueger ni ene šole s češkim učnim jezikom in ne ene šole s češko-nemškim učnim jezikom. Ti češki otroci so torej na tisti stopnji kakor poljski na Nemškem.

Notorično znano je dalje, da so večinoma vse takozvane samostanske šole osnovane tako, da služijo germanizatorskim namenom, t. j. da se pouk na vseh teh šolah vrši v nemščini.

Namen je tu čisto prozoren. Samostanske šole delujejo na to, da odtuje ženski naraščaj od takozvane slovanske ideje, zakaj večina narodov, ki se zavzemajo za slovansko idejo, je pravoslavna; in to ni identično s katolicizmom.

Navesti hočemo le malo, malo dokazov. V 3. listu „Čechische revue“ čitamo na strani 237 sledeče: „Außerdem blühen in Böhmen über 20 Klosterschulen meistens mit deutscher Unterrichtssprache, die von čechischen Töchtern fleißig besucht werden.“ (Članek obdeluje namreč reformo dekliške izobrazbe na Češkem.)

Oglejmo si sledujoč samo kranjske samostanske šole! Tu so sledeče samostanske šole z nemškim učnim jezikom.

1. Notranja dekliška meščanska šola v Ljubljani.
2. Notranja dekliška meščanska šola v Škofji Loki.
3. Mešana petrazrednica usmiljenih sestra v Kočevju.
4. Notranja petrazredna dekliška šola Uršulink v Škofji Loki.

Z nemškim in slovenskim učnim jezikom imamo notranjo dekliško petrazrednico Uršulink v Ljubljani.

Menda vse te šole pohajajo edino le otroci nemških staršev, zakaj drugače je pač nesmisel, ako sprejemajo te šole otroke slovenskih staršev.

Hic Rhodus!

Svetovno znano je ono žalostno dejstvo, kako lahkega srca je podala „Slovanska zveza“ v državnem zboru slovenske Korošce nenasitnemu nemškemu molohu po principu: Čim prej se ponemčijo Slovenci, tem prej pride katolicizem do svojega smotra!

In kako malo, lahko rečemo, nič odpora ni našla vlada pri ravnotej „Slovanski zvezi“, ko je darovala peščici priseljenih puljskih Nemcev nad 140.000 kron v šolske namene.

Namen posvečuje sredstvo!

Dokazov je menda dovolj!

Sicer vemo, da nas bodo hoteli prevpiti, da je to le prav slab dokaz, kako ponemčuje katolicizem druge narode in da je ravno katolicizem enako pravičen vsem narodom.

Nas ne prepriča prazna beseda, temveč videti hočemo fakta, istinita fakta!

Dokler pa teh ne vidimo, dotlej prav mirne vesti lahko trdimo, da živimo v dobi pouličnega kričačstva.

Slovenski učitelji na Štajerskem,

dne 2. februarja t. l. vsi v Gradec!

Sad ljulike.

Besede mičejo — zgledi pa vlečejo. Izkušnja nas uči, da najdejo slabi zgledi več posnemalcev nego dobri. Kranjski dež. zbor je dal lani osorej prav slab zgled, ki bo mogoče našel tudi posnemalcev. Za lanske železniške rezistence so se čule opazke nekaterih sebičnežev, da bi se na sličen način dalo hitro ustreči željam poštnih uradnikov. Vendar se ta misel ni upala v javnost, ker bi bila gotovo le v škodo gibanju ter bi upravičeno našla velikanski odpor solidarno združenih, za izboljšanje se vojskojočih poštnih uslužbencev.

V letošnjem jesenskem zasedanju hrvaškega sabora pa se je pokazalo, da so šli tudi naši sosedni bratje v šolo k dr. Šušteršiču. 25. novembra se je v hrvaškem saboru slišal predlog, naj bi se pri bodočem povišanju učit. plač zaradi pomanjkanja sredstev več dalo tistim učiteljem, ki so družinski očetje in več potrebujejo. Tu bi bile seveda v prvi vrsti zapostavljene učiteljice. No pa tudi učitelji samci bi poizkusili — kakor so letos kranjski samski kolegi — kako bridko dé, ako se delavca ne loči pri delu — pač pa pri jelu!

„Udruga učiteljica kraljevina Hrvatske i Slavonije“ je storila seveda precej potrebne korake, da odvrne nameravano krivico. Kranjske učiteljice jim iz srea želimo k temu koraku popolen uspeh. Seveda pri tem koraku „Udruga“ ni noben hrvaški učitelj rekel, da hočejo njih kolegice iti svoja pota,